

DUMINICA.
ANULU VII.

VOIESCE
SI VEI PUTE.

ROMÂNUL

DIARIU POLITICO, COMERCIALE, LITERARIU.

Va fi în totă țările afara de România și a două-și după Serbători.

A marca pentru București pe anu . 128 lei
Sese lunc 64 —
Treți lunc 32 —
Pe lună 11 —
Un exemplar 24 par
Inscripții linia de 30 litere 1 leu
Inscripții și reclame linie 3 lei

(ARTICLELE TRAMISE SI NEPUBLICATE SE VORU ARDE.)

Dreptorul diariului: C. A. Rosetti. — Geraute respondentului: Anghelu Ionescu.

Pentru abonare și reclamări se voru adresa la Administratorul diariului D. C. D. Aricescu, Pas. Română No. 13.

Marți, la 11 Iunie se va infășia la tribunație Politicienescu, unu proces intentat la 12 neguiaitori, supt acu-sare că au tăinut deschisă prăvălia în cî de serbători. D. C. A. Rosetti va apăra pe neguiaitori.

Cărcinovă, 1863 Iunie 2.

Domnule Redactore!

Pentru că am refuzat d' a plăti contribuții nevoteate de adunarea națională, me găsesc uormăritu; ca român dar protestez contra acestei ilegalități.

Priuim, domnule redactori, salu-tările mele.

Dimitrie Niculescu.

REVISTA POLITICA

BUCUREȘTI Ciresiaru.

Astăzi cîndu ducem la mormintul său p'acelua care, după Tudor, fu celu d'antii ce rădică în România stindariul libertății și alu naționalității în facia colosului de la Nord, înaintea căruia stunci Europa întrăgă se tira; p'acelua care sacrifică libertatea sea, numele său, avea sea, spre a reda patriei sele unu nume, și libertate; astăzi cîndu toți Români cu ă-nima înfrântă trebue se-si încline fruntea înaintea astui mormintu ilustru; fi-a ne permisă a ne rădica mai presusă de miseriele dilei și a arunca o ochire în filosofia istoriei popoarelor care este sôrtea națiunilor, ce devinu ele cîndu se prostituesc înaintea străinului și tiranului, și ce devinu cîndu luptă, cîndu fiu peptu acelor ce voiescă a căla peste libertățile și drepturile iei.

Italia, Franția, Englîteră, și multe alte popore ne dau elemente pentru acestu studiu. Cîrre națiune fu mai mare, mai gloriósă, mai viteză de cătă

națiunea latină? În timpu de secole ea domină lumea, prin civilizația, prin virtutea sea; în timpu de secole lumea întrăgă era să singură republică, re-publica romană. Veni însă uă cîndu libertățile publice fură sfărămate în intru, cîndu legile nu mai fură respectate, cîndu domnia poporului se schimbă în domnia unui singur om. Dic-tatura perpetuă, suptu nume de im-periu, fu proclamată. Națiunea tău. Dîn dîua acea-a ea fu condamnată.

Uă națiune care sufere situația din intru, fără a se revolta, care sufere viola-tarea legilor și constituționiile sele, fără a returna în pulbere p' violatorii, ve-sufere în curîndu, fără da nici unu semn de viață, tiranului din afară, în-vasiunea, care pe unde trece arde și usucă ori ce simțimîntu, brîce națiune de conștiință națională, precumă fol-cul arde și usucă, totu ce întîlnescă în cale-i, și precumă pe unde trece dînsul multă timpu era numai cre-sce, asemenea pe unde trece invasiunea multă timpu, dacă nu totu de ova, simțimîntul naționale este stînsu. A-cesta se întîmplă Italiei. Ucisă în intru de tirania stupidă, de coruționea unei curți disolute, ea fu ucisă definitivă prin închinarea iei înaintea Barbarilor,

„În acestu momentu, dice Quinet, su-fletul romanu alergă înaintea jugului; prin acestu asimțimîntu datu invasiuni, societatea în ultimul său refugiu, abdica pentru totu deuna; învinșu pînă în ă-nima sea, statul romanu confes-za propria sea mărtă. În timpu de se-o unu popogu întregu dispără fără-

n'ami nevoie se-mi mai spui ce este națiunea. Uă națiune care sufere unu se înormintă de viu; au uă limbă și n'o vorbescu, au unu dreptu și nu-lu reclamă.“ Ea suferise, fără și rădica capulu, tirania, violarea legilor în intru; acestea aduseseră invasiunea, tirania din afară, adică moarte.

Aceasta este sôrtea tutoru națiunilor ce nu-si aperă drepturile loru.

Astăzi se prostituesc înaintea unui tiranu. Mâne se voru prostitui înaintea unei armate de invasiuni. Si tiranolu voru vă si mișlocitorii astei prostituiră infame.

Francia însăși nu se prostitui ore si ea înaintea străinului, după ce ne-sce guverne coruptorie slinseră în-trinsa ori ce simțimîntu, ori ce conștiință a dreptului și datoriei sele? Si cine fură mișlocitorii străinului de nu acea-a chiaru cari ajutaseră mai multă a înjosii națiunea, a sfărăma drepturile iei?

Acesta este tabloul ce ne prezintă prezentul istoria lumii.

„Ce este națiunea și domnul său? întrebă unu rege putericu pe trămisul unei domitorii care voia a închîna tăra sea acestui străinu putericu.

„Domnul meu, respunde trămisul, este celu mai mare sceleratul ce a domnit vre uă dată; elu va perde tăra; este risipitoru și fără sejtu, desfrânatu, datu la lote femeiele, chiaru la rudele sele. Fără credință și fără lege.“

„În multă mesecu, respunse regele,

In dîua cîndu Italia scutura mi-șelia sea, returnă pe tiranii cei din intru, străinul care era adus de dina-șii în cîminul iei, fu aruncat peste otariu, domnia lui fu sdobbită, și Italia deveni una și nedespărțită, liberă și puterică.

Si de ce se alergă așa depar-te? De ce se nu ne uităm în gi-ruful nostru? Polonia nu peri ore în dîua cîndu suferi guverne mișelose cari o corupeau în intru și o vindea în afară. Serbia nu-si recăpetă libe-rata sea, în dîua cîndu stabili în intru respectul legilor și alu dreptului?

România însăși, astă biță România, cîndu cîndu ore, de nu în dîua cîndu guvernele sele nu se mai răslimăra pe li-beritate, ci pe corupție, pe intrige, pe mișeliă? în acea di nefastă, străinul veni și se viri în sinul nostru, supso săngele nostru și cu elu ori ce simțimîntu din noi, și ne aduse în acea stare de vită în care ne supu-serăm dobitoșcese ori cări măne ce voia a ne duce cu boldul ca pe boi. Din dîua aceia perdurămă conștiința dreptului și datoriei noastre, în cătu su-feriră fără no roșii, fără murmură guverne ce ne umilia, în cătu ne ple-clărămă de mai multe ori capulu înain-te invasiuni, noi cari înainte primiamu pe străini cu armele în mănu și-i fă-ceamă a plăti scumă trecerea otarie-loru noastre; noi cari înainte scurără a ne trage respectul și alianța Eu-ropei întrege.

Veni Tudor și susțaoa libertăți redosteptă unu momentu vieță în noi

cheltuită pe lună, într'unu orașiu ca Aix, unde, în comparare cu Paris tot se dă pe nimic.

Dară fiul d-lui președinte era unu din acele nature neposătorie, ne-bune, esențiale artistice, cari se nescu cu mănele sporte astfelu în cătu nici uă monetă nu se poate opri în ele.

Cheltuilele sele lăua pe fiă-care căi mai multă intindere, d. de Guibert vedu că trebue a-i face observare cătu modul său de viață nu era cuvlin-ciosu și că ne avindu intenționea d'a se ruină, îl rugă a pune unu capetă străvaganțelor sele.

Junele nu ținu nicl uă socotela de observarea părintelui său, și urmă vi-eța sea de mai nainte contractându noue detorie mai mari de cătu cele d'antii. D. de Guibert plăti erășil, dară de as-tă dată declară fiului său, cu măni, că d'acum nainte se numai aștepte nimicu de la dînsul, că nu-i va mai dă nimicu peste pensiunea sea de 12,000 de franci pe anu, pe care o va putea lăua pe fiă-care lună său pe trimestru, cum va voi; dară nicl uă para mai multă.

Copilul citise unde-va că unu tată este unu banchieru datu de natu-ră; d'aces-a se mulțumi a suride, privi ca fără valoare amenițarea ce i se fă-

privighia... întrebuițiamu acăstă es-prezine. În totu ce semnificația sea are mai paternu, avindu grije d' a de-parte de dînsa ori ce ideiă ce, d'-própe ori de departe, ar putea avea în telesul de spionaj. D. de Guibert avea susținutul mare și mindru și anio a sea asemenea și negreșită nu s'ar fi în-josorită a face nici una din acele fap-te mice, așa de comuni în viață pri-vată, cari, de și dictate mai adese d'unu simțimîntu laudabile, nu tindu mai pu-cinu a înjosii demnitatea de caracteriu a tatâlui de familiu.

Uă nefericire teribile lovise, cu 18 lunc înainte, în animă, p'acestu omu integră, fără pată, și cu totu astea, prin uă impregiurare fatală, neaudită, acă-stă nefericire, de care avusea a su-feri mai multu de cătu orl cine, apesa conștiinția sea cu totu greutatea unei mustrări de cugelă.

D. de Guibert avea unu fiu asupra căruia natură, creându-lu, păruse că voise a aduna totu darurile sele. Ilu iubia cumu iubescet totu de una unu tată pe primul său născutu, și apoi ca pe unicul mostenitoru alu numeul său, și, după mature reflecții, îl promise a priveghia conduită copilei sele. A

Leon de Guibert, astă fiu, u-

Ved. No. de la 6 Aprilie pînă la 8 Iunie.

9 IUNIU 1863.

ANULU VII.

LUMINEZĂ-TE
SI VEI FI.

Abonarea pentru districtu pe anu. 152 lei
Sese lunc 76 —
Treți lunc 38 —

Abonamentele încep la 1 și 16 ale fie-cărui lunc
Ele se facă in districte la corespondință dia-riului și prin poste.

La Paris la d. Hallegrain, rue de l'ancienne

comédie, 5; pe trimestru 20 franci.

In Austria la direcții postale și la agenție de abonare, pe trimestru 10 florini argintă valută austriacă.

când Tudor cădu, Cămpinianu apucă stindariul și, luptându cu bărbătă, singur în acea epocă grea, îl trece națiunii care-l rădică d'asupra pal tului guvernului la 1848.

Dar sclavia fusese pîr lungă, invasiunea lăsase încă urmele sale arădătoare în anima Românilor. Trebuia și trebuesc încă lupte spre a sterge totale acele urme pe care le simțim și astăzi, atât în cîtu vedem, fără scote unu strigăt de rușine și de indignare, Municipalitatea Iașilor pregătind calea invaziunii. Dar Municipalitatea din Iași se dice că este alăsă, și celu ales este imaginea celui ce lă alege. Națiunea română, cătă se ne o mătutină într-o diată de solemnă, este încă înjosită de invaziune și de guvernele coruptoare ce au suferit de mai bine de două secole. Pînă ce nu se va spăla de urmele acestui trecut rușinos, nu va fi în stare a avea decătu produsele sclaviei și ale umilirii. Fiă-ne permisă însă a speră că istoria lumii îi va servi de exemplu, și că astăzi, când susținutul Cămpinianului planeză d'asupra iei, să facă mormântului acestui glorios luptător, susținutul națiunii va comunica cu susținutul ilustrului român, și astă comunicare săcră îi va redă simțimintul datoriei cele cătră patriă, către sine însăși.

Cracovia, 14 Iuniu. După șiarul „Czas“ de astăzi a fost uă lovire la 9 Iuniu litugă Blizniny suptă comanda lui Czachowski, care a fost în favoarea insurgenților. 100 de ruși vulnerați au fostu dusi la Kielce. Asemenea a fost uă luptă săngerosă, dar favorabile pentru insurgenți în districtul de la Kalisch. Amenuntele în privința acesta lipsesc de uă camu dată.

Torino, 14 Iuniu. Șiarile siciliane constă uă mare im bunetătire în privința siguranței publice, în insulă.

Constantinopole, 12 Iuniu. Kiamil-bey, capu alu departimentului ministeriului din afara, s'a trămisă la Vienna, ca se reprezintă în timpu de congediu pe principale Calimachi.

Uă corabia sardinese a plecatu pentru Sulina.

Se scrie din Warszawa, 3 Iuniu, la N e u e s t e N a c h r i c h t e n din Wiena:

De eri, mai mulți oficiari din garnisona orașului au dispărut. Acestei suntă majoriul Zabikowski, Paninut, capu de seadronu din gardă, căpitanul Bykov, locotenent Rozwodowski și Alfred Potocki. Primul și celu din urmă din acești oficiari suntă de naționalitate poloneze. Se dice că, în urma unei ordini trămisă de comitatul național tutor oficiarilor polonezi ce servescu în armata rusescă,

cuse, și nu-și schimbă de locul mădu de vieță.

XXXIII.

La epoca acea-a, uă femeia, frumosă cumu este la pucine permisă și, actrice d'unu meritu eminente veni de făcu la teatru de la Aix debuturile se le. Nicl uă dată sucesu nu fu mai eclante și mai bine meritați de cătu acelua-a ce dobîndea d-ra Adela Legai, nouă actrice. Buchete cu grămadă; aplaude entuziasme. Ea fu dusă acasă în triunfu de publicu.

Junimea de la Aix era în deliri, nebună după dinsa. Două jumătate mai apoi dispută acestă concistă. Leon de Guilbert și unu comite de Rustrel.

Nouă actrice fusese, mai de copilă, amăgită de unu omu avutu și apoi părăsită. Ajunsă apoi într'u stare din cele mai de plănsu, ea trăise uă vie-

ță de rușine. Într'u di li veni ideia d'a se face actrice; se presintă la unu teatru, intră ca coristă. Ea studiu apoi cu multă aplicație și, talentul ajutându-o, debută cu sucesu pe mai multe teatre. Viță ce trăise spulberăse din anima ei orf ce simplimintu nobile. Singură sea pasiune era banii, bijuterile. Aceleia care se presintă

d'a părăsi serviciul loru și d'a-și face datoria de patriot polonesi, otărișeră a se duce la insurgenți. Sensație este cu atât mai mare că Paninut, capul seadronului este nepotul generalului Berg, comandantul marii; era adioantele seu și cunoștea totă dispoziția sele, atât de multă posede increderea sa.

Uă anecdota aruncă uneor mai multă lumină asupra unei situații decătu neșelunge rătorominte. Ni se va permite deci d'a cîta faptul următoru, care va face a se cunoște poziția respectivă a guvernului naționale poloneze și a marului duce Constantin, fratele Czarului.

„Marele duce primește în totă dilele șiarile străine într'unu singură pachetu, pe care ilu deschide elu în suș, ca se nu se potă sustrage nici uă nuvelă importantă dela atenționea sa.

„In una din dilele acestea, p - chetul sosește; se examina fiă-care șiaru unul după altul, și totul pare a a fi în bună ordine. Daru etă că d'uă dată se găsește în pachetu numerul din dia aacea-a alu șiarul Ruch, făia a guvernului naționale din Warszawa.

„Cumu s'a străcurat acelu număr intr'unu pachetu, bine sigilat, venindu din străinatate? Nu s'a putut sci pîn'acum.

„—Daea lucru va urma așa, strigă marele duce, vomu si bătu chiaru de amu avă de ce arinat. Tote ostirile noastre nu voru servi la nimicu, pe cătu timpu nu vomu descoperi astă guvern naționale. (L'Europe.)

Imprumuturile.

Fredericu celu mare, regele Prusiei, a diu: „Spre a face resbelu, trebuiește trei lucruri, bani, bani, și éru bani.“ Cea-a ce a diu fondatorul monarchiei prusiane pentru resbelu, putem diu pentru pace, pentru progresul, pentru prosperitatea unei națiuni, pentru dezvoltarea șințelor și artelor, c'unu cuvîntu pentru îmbunătățirea stării sociale. Geniul omenirii ajutău de măna omului pe care o conduce, a sevîrșitul cele mai mari minuni: a spartu munți și a condus prin sinul lór calea ferată, a radicatul prin viaducte văi adînci; a codus tunelul suptu matca Tamisei; a făcutu tributari puterea aburului și a silu-to a împlini rolul de lopătări, a înhamatuo la convoiurile ce alergă cu iutea fulgerului pe căile ferate, a silu-to a ora, a cosi, a seceră, a treiera, a măcina, a sevîrșitul lucrările agricole și industriale. Acești geniu putericu a subjugat electricitatea și i-a impusă serviciul de curieru aerianu si-

lindu-o a transmite în pucine ore ieile și cuvîntele noastre de la uă estremitate a globului pînă la cea laltă; aruncatul telulu electricu în fondul mării împreună două continenți; a fipsatul scintiea electrică și a constrins o la serviciul d'a lumina. Acești mare geni și a buiu chiaru rațele s-o relui silindu-le a împlini serviciul de pictoriu. Cunu cuvîntu a făcutu tributarie omenirii totă elementele, totă puterile naturei, și încă n'a ajunsă la limitele putinciosului; merge înainte nocontentu, căci fiă-care biruință este uă garanția pentru biruințele viitorie, fiă-care invenție nouă coprinde în sine semința altoru invenționi. Daru acestu giganticu geniu alu omenirii n'a pututu sevîrși minunile sale fără ajutorul unui instrumentu. Acești instrumentu, fără de care puterea remane stîrpă, în nelucrare, care nu poate produce nimicu, este semul conviționale, care, fără a putea sevîrși ceva prin sine, pune în mișcare totă puterile, este instrumentul lucrului, capitatele, banii.

Dacă aruncăm uă privire împrejurul nostru; dacă aprețuim situaționea noastră geografică, atât de avantajiosă: la Nordu, șirul muntelor Carpați, ce ascundu în sinul loru tezaurul necalcabilu, ce ascăptă numai măna minariului spre a vedea lumina; la Sudu rîul putericu, Dunărea, acea arteră principale, care ne pune în contactu cu Europa ocidentală; la resărîtu, marea neagră, care ne invită a construi pe termurile sale unu portu maritim, de unde uă flotă română poate străbate totă mările și conduce productele pămîntului nostru la totă porturile lumii vechie și noue; dacă considerăm fertilitatea întinselor noastre cămpie, cari nici pentru a decea parte nu suntu cultivate; dacă primivu multimea da produse ce astăzi n'aici uă valoare, sau uă valoare forte mină la locul unde se găsește, și care, prin strămutare din locu, potu sejunge uă sorginte nouă de avuță și de prosperitate generale, trebuie se recunoștem că natura ne a îndesratu cu îmbilșugare, a aruncat c'uă măna generosă pe teritoriul nostru totă bunurile sale, că există pucine tere atât de favorisate de natură ca România. Si cu totă acestea nu ne putem ascunde, că amu remasă multă, forte multă în apoi în comparație cu alte popore; nu vorbim de poporele înaintate, ce de se cere se află în capul civilizaționi, vor-

bim de poporele vecine, cari înainte cu două deci sau trei deci de ani s'a slaseră p'uă tîptă mai josă a civilizaționi, sau celu puținu p'uă tîptă mai egale și cari astăzi ne au întrecutu, căci au înaintat și noi amu remasă în locu.

Si care este cauza, că noi, și numai noi, amu amu remasă în apoi, cându totă poporele ce ne încorajură au înaintat? că România este singurul Statu în Europa, care mai este lipsită de drumuri de feru? Cașile suntu multe, daru una din cele de căpeteniă este lipsa de capitaluri, cu alte cuvînte, lipsa de instrument; avem totu materialele necesariu, daru ne lipsesc instrumentul de lucru; cu totă avuție noastră, n'avem bani. Aceasta pare unu paradoxu, daru este unu adeveru. Străinii nu potu înțelege aceasta, se miră cumu este cu putință ca noi, cari suntem atât de avuții, se simu totu d'uă dată atât de săraci, în cătu valoarea numerariului (banilor) se fiă îndoită și întrîptu de cătu este în Englera și în Francia; se simu constrinși a plăti cu ipotecă căte 10 și 12 % dobîndă pe căndu în Englera nu se plătesc de cătu 3, 3 1/2, 4, sau multă 5 %. De unde daru provine această anomalie, acăstă contradicțion? Provine din lipsa de organizarea creditului publicu, din lipsa de sicuranță, din lipsa de legi și de severa loru executare. Tote transacțiunile noastre trebuie să le sevîrșim în numerar, d'aceia călmea numerariului nu este de ajunsu pentru transacțiunile noastre, d'aceia bani, moneta metalică, este atât de căutată și prețul iei atât de urcatu adică plătim uă chiria atât de mare pentru instrumentul de lucru. D'aceia capitalurile, în locu d'a alimenta agricultura, industria și comerțul țerei, se'ntrebunțeză numai în consumaționi, adică pentru trebuințe neproducătorie; d'aceia proprietarii nostri se ruinează, căci, dacă au începutu uă dată a contracta datorie, vedu în scurtu timpu că dobîndile absorbă și intrecu veniturile loru, fiindu că venitul teritorial nu s'affă în nici uă proporție cu chiria instrumentului de lucru, cu dobîndă banilor, d'aceia agricultura este încă în copilaria sa; d'aceea-a industria noastră este nula și și comecialu în suferință. Numerariul efectivu, care circulă în teră noastră ar

fi forte d'ajunsu ar fi de prisosu, dacă creditul ar fi organizat, dacă amu avă, afară din monetă metalică, alte semne de valoare. Nu poate tăgădu niște, că uă bucată de feru, în privința utilității sale, are uă mare valoare de cătu uă bucată de auru; valoarea aurului daru, care nu poate servi de cătu pentru ornamente, este numai relativă și convențională, nu este de cătu unu semnătate recunoscută de toți reprezentanți uă valoare efectivă. Prețul aurului și argintului au luat locul productelor în transacțiunile shimbăbului, asemenea creditului organizat, sau mai bine dicădă semnele reprezentative ale creditului publicu au înlocuită în parte monetă metalică. În Englera nu circulă nici jumătate de metali monetizate de cătu în Francia și cu totă acestea suma transacțiunilor este acolo de patru ori mai mare de cătu în Francia, fiindu că creditul publicu este mai bine organizat, fiindu că transacțiunile se sevîrșesc fără intervenire de metali care nu servesc de cătu pentru egalizarea mărilor diferențe; d'aceea Englera are necontentu unu prisosu de metale monete; d'aceia la noi, cu totă avuție noastră, cu totă cănătă anii se revarsă sume mari de monetă în teră avem necontentu lipsă și ne plangem că nu suntu bani.

Dacă s'ar revansa din streinătate miliōne și miliarde în România, aceasta n'ar remedia întru nimicu starea lucrurilor, dacă totu d'uă dată nu voru găsi pentru aceste miliōne sau miliarde uă intrebunțare producătorie. Cei intrebunțați ar intinde măna, ar oferi procente mai mari, ar zălogi restul proprietății loru, și miliōnele s'ar strecura prin mănele loru, fără a produce țerei nici unu adeverată avantajiu; într'unu anu sau două miliōne aru si risipite în căleoria, la masa verde a bancilor de jocu, în lucu și desfrinări, și agricultoriul, industriale, comercianțe nu s'ar si pututu folosi întru nimicu din acele miliōne, cari s'a străcurău prin mănele celoru însetoșați de auru pentru consumaționi deserte, neproducătorie și vătermătore. Nu vomu puțe găji în teră capi-

tă-seu și mamă-sea ramase deserto. Însă fiindu că acesta i se întimplă adeseori, de cătu-va timpu, d-ra de Guilbert nu fu neliniștită. Președintele, care iubia pe femeia sea, nu voi a-i descoperi nouă nebună a fiului loru, care ar si intristăto, fără. Ea iubia așa de multă pe fiul său. El nu vorbira doru de copil loru. Conversaționea se întinse aci despre unu lucru, aci despre altul pînă la dece ore, cându d-na de Guilbert se retrase plângindu-se de durere de capu și de ostenelă. Adeverul este că ea devinase, cu acea intuție a animelor iubită, ca sociul său era suparată de ceva, ce avea unu secretu pe care nu voia a i-l spune.

D. de Guilbert, suptu pretestu că are de lucru ramase în salonu. Singurul, urindu-i-se, luă uă carte spre a citi. Era unu volum de poesie romantice. La a două pagine, președintele începu a căsa, și nescindu, ce se facă aruncă cartea cu mănia, și în nețazul său începu a blâstemă pe romantici și căte-va frași veeminti expresă cugelarea sea, starea spirituală lui și credința sea despre acestu felu de poesi și scriitori, pe care declară de nulă și absolute, și nedemnă d'a fi chiaru numiști în rândul poeșilor.

Cumare pe măne Clément Renoux.

mai bine în felul acestu-a era acela care era iubită de dinsa.

Astă felu era femeia, pe care se dispută comitele de Rustrel și Léon de Guilbert.

În salonele iei se aduna totă junimea elegante din Aix. Nimine insă nu putuse încă reuși a capeta bunele sele grație. I se oferiau banchete, serate. Ea le primi și, acesta insă nu era destul pentru dinsa.

La unul din aceste banchete, comitele de Rustrel, care era forte avută, oferi jumătate comediane, uă parură d'uă valoare de 10,000 franci. Grățisoatea cu care d-ra Legai trată în serata acea-a pe comitele făcu pe totu jumătate concurință a se despera, căci nici unul n'avea mișlocele d'a-lu întrece în dărnicia sea; și care fu convinsu că în curindu comitele va fi amantele d-rei Legai.

Leon singură voi a luptă. Elu avea asupra comitelui superioritatea fizică și morale, a frumuseței și a inteligenței, voi se aibă și pe a dărnicie. Nu posedea starea comitelui; daru talu său era avută, și va plăti nebunie sele. Cu acesta cugetare, Leon se dusă la unu giuvergiu, cumpără celu mal frumosu colariu de diamant, și se me lasă acasă.

— Se-și permitu, d-le? facu mai multă de cătu atât, pretindu se mergi cu mine.

Leon se inclină și peste căto-va secunde ușia trăsuriei se închise după dinșii, și caii porinău rîncheșindu și scuturindu-si coma.

XXXIV.

Două dile în urmă giuvergiul care vinduse lui Leon parură se prezinta la d. de Guilbert spre a reclama cei 22,000 de franci.

Președintele vedindu plătu ramase suprinsu, și căru splicarea acestei datorie. Neguțătoriul n'spuse de unde provenia ea; cumu vinduse lui Leon uă purură și primise 10,000 franci în bani, éru restul în acesta poliță. D. de Guilbert refușă însă d'a plăti, declarându că nu se crede obiectatul a plăti nebunie fiului său. Giuvergiul se retrase făcându cumbescul să va urmări pe Leon înaintea tribunalilor și va cere arestarea lui.

După retragerea neguțătoriul, d-de Guilbert se cobori în grădină spre a-și face preambularea sea cotidiană, și ramase acolo pînă la apusul sora lui. La ora mesel veni de se puse la meseă Leon lipsia; locul său între tra-

talurile necesare pentru înșințarea instituțiilor de cari avem atâtă trebuință? Nu trebuie se ne facem ilușiuni, nu trebuie se ne amăgim de bună voiă, ci trebuie se respundem că nu, nu le putem găsi la noi, nu pentru lipsa pozitivă de capitaluri, ci fiind că au tăta întrebuițarea lor, uă întrebuițare rea, nefolositore, fie; dai și cum uă întrebuițare. Industria și agricultura nu pot plăti atâtă chiria pentru instrumentul de lucru sau altă dobândă pentru capitaluri, cău pote plăti consumatorului întrebuiță, d'acea totă capitalurile trecu în măna cenzumatorilor și nu remane, nu prisoșe niciu pentru producătorii. Organisându-se creditul în ţara, creditul solid, basat pe muncă, se va schimba starea lăzurilor, atunci dobândă banilor, chiria instrumentului de lucru, va scăde și prin immobiliare și perfecțunea mijloccelor de schimbă capitalurile voru lăzalelor naturale, voru veni se alimente agricultura, industria și comerciul. Nu putem aștepta ca posesorii instrumentului de lucru, capitalistii, se să lepede de bună voia loră de marile beneficiuri, ce le dobândesc astădi, nu putem pretinde se facă sacrificie voluntară, se scădă dobândă banilor. Asemenea sacrificii nu se facă nici uă dată de bună voiă, d'acea-a nu este altă remediu de cău d'a alerga la capitalurile străine, d'a aduce în ţara noastră capitaluri din altă ţără unde dobândă banilor este mai mică, unde capitalurile nu produc de cău 4 sau 5 la %; acele capitaluri voru veni bucurios în ţara noastră cândă voru găsi aici uă întrebuițare mai avantajiosă, cu 1 sau 2 % mai multă și cândă totu d'nă dată găseșeu desute garanție.

Winterhader.

INSURECTIUNEA POLONĂ.

Nuvela cea mai însemnată, care v'e potu comunica, dice uă corespondență din Warszawa, cu dată de 10 Iuniu, este că a lătă eri, la 8 iuniu, s'a găsită cassa generală a regatului, (Kassa głowna królestwa) spartă și tesaurul păstrat acolo luat de căsă a fostu inchisă cu trei chiavi ce s'aflau în păstrare la trei diferite persoane și că, afară din obiceinutele măsuri de securitate, s'aflau sentinete la toate ușile și ferestrele. În cassă s'a găsită, în locul banilor uă chitanță a guvernului națională pentru 33 milioane florini polonezi, și o scrisoare că acestu banii, fiind trebuințosi pentru guvern național, se voru întrebuița pentru acestu scop. S'a numită uă comisiunea compusă, suptă președintă consiliariul intim Niepojczycki, de directoriul general al justiției Wosinski, consiliariu de stat Modzelewski și colonelul de genlameria Kucinski, spre a face ancheta. În acumă comisiunea a constatată uă lipsă de 28 milioane florini polonezi. Viitorul poteva descoperi cine a sevîrșită acesta minune și cumă a fostu cu putință a se sevîrși, daru pină acumă rezultă invederă că guvernul rusescu nu mai pote avea încredere în funcționarii săi. Pentru insurectiune suma este destulă de însemnată și ori cună d'unu mare ajutoriu. Guvernul rusescu, publicându osiale acesta faptă, prevenindu publicul d'a se feri d'a priimi asemenei bananote. Nu putem înțelege acesta măsură, prin care guvernul rusescu discredită insușu notele sale, căci, chiar d'ar cunoșce exactă numerele bilorii sustrate — Iucru ce nu este pro-

babilă —, totu n'ar fi cu putință unu particularu a esamina, înainte d'a primi unu asemenea biletu de chartiș-monetă, uă listă lungă, și fiă-care va găsi multu mai simplu a refusa orice biletu d'asemenea natură; unu asemenea refus generale ar si negreșită uă perdere multu mai însemnată pentru guvernul rusescu de cău cele 33 de milioane sustrate.

De spre negaționile diplomatice entre puterile occidentali și Austria nu cunoșcemă încă nimicu positiv; se asură că diferența de opinione esiste numai pote unu singur punt, daru tocmai acestu pentu este celu mai important, fiind că coprinde în sine adevărată deslegare a țestunii polone. Unu omu de statu a diu uă dată: "cordați-mi numal libertatea de presă și lote cele lalte libertăți le voi dobândi de sicur; asemenea și Poloni n'a trebuință de cău de autonomia intr'uă mesură d'ajunsu, adică de self-governiment" spre a-si putea garanta debândirea tutoriilor lalte pretenziuni. Nu credem că Austria se va putea înțelege pentru acestu punct cu puterile occidentale. Diplomatia va găsi pote unu spindre formulându în "note identice" pasagiu atingeru de autonomia polonă astfelu în cău se potă înțelege și ideia englese și francese ca și cea austriacă, daru prin acesta n'a căstigat nimicu, n'a resoluțu diferența ci a înălăturat-o numai. Nici prin amânarea acestu punct la conferința viitoră nu este nimicu căstigat. Ori cari voru si puterile ce voru lăzale parte la acea conferință, este de prevedutu că Prussia nu va lăzale la deliberaționile iei și că prin urmaro Austria se va găsi isolata cu desfășurarea sa a unei autonomiei mărginite, că va trebui prin urmar, sau a adopta ogninea mai libera a majorității, sau a se aptine d'a mai lăzale la deliberaționile conferinței. În casul d'antău Austria ar si perduțu numai timpul, săra a dobândi vr'au, rezultatul și ce va fi se facă atunci, ar si putu face mai bine, d'acum.

In celu lăzale casă, uă retragere a Austriei din conferință, ar fi identică cu ruptura între dinsa și puterile occidentale. Guvernul austriacu pote fi consecintă, refuzând d'a cere din partea Russiei mai multu de cău acordă insuș; nu pote cere pentru Poloni, ce refusă alu Ungurilor. Daru se pote forțe bine ca cele lalte puteri se să d'uă altă opinione asupra putinței unor asemenea concesiuni și se nu înțelegă necesitatea d'arefusa Ungurilor ce voiescă a se acorda Polonesilor; se pote sănătă la neputință și'ori care ce crede Austria ca neputință la dinsa, este apărată cu neputință și'ori care altă locu? Responsul la ocăstă întrebare, credem că nu va fi astfelu în cău se asigure preponderanța opiniei austriace. Dacă puterile occidentale se voru conforma în acestu punct doarnei Austriei, atunci, după convicționă noastră, suntă dinainte sătare, că Russia va refusa propunerile loră chiar și în acăstă formă modestă, asigurându și prin acăstă concesiune cooperatiunea Austriei. Rezultatul va fi tot același, numai timpul va fi perduțu.

VARIETATI Libertatea și Onorea.

Există pote puține stări în lume, unde acele două mari bunuri morali suntă atâtă de comuni ca la noi, în secerita România. Nu vorbesc cu ironia, nici cu vr'au intențione ascunsă de satiră, căci amu studiatu legea presei și nainte d'a lăzale condeiul în mănu, se desileze înaintea minții mele totu paragrafele acelei legi, care ne spune că presa este liberă. Asa daru, pină a nu merge mai nainte se să bipă constatau și declaratu cu solemn-

tate, de va cere trebuință, că 'n cele următorie nu s'afă nici ironia, nici rea intențione, nici apologia a vr'unei fapte supuse penalității. Tocmai fiind că avem fericirea și onorea d'a trăi sub unu regime constituțională și d'a nebucură d'uă lege de presă, amu alesu titlul celu mai inocente din lume.

Libertatea și onorea au ajunsu la noi atâtă de comuni, atâtă de generali, atâtă de vulgare, în cău ve desfășu, onorații mei cititori, a găsi unu singură omu, care se nu jure în numele onori sale și care se nu se proclamează mai infocată partisanu alu libertății, celu mai entuziasmat aperatoiu alu ie. De vomu esamina actele oficiale și neoficiale, de la decretele și publicaționile autoritaților pină la epistole private și comerciale, lote documentele și actele atingătorie d'ori care transacțiune d'ori ce natură, vomu întâlni de sigură acesto doue cuvinte. Cuă prodigalitate nemărginită acordăm contumoranilor noștrui onore, daru dreptu compensare o reclamă și pentru înșine: Incepem epistolele noastre cu frasea „Onorabilele meu Domnū“ și în terminătu cu frasea „Am onore și c. l.“ dăm și avem cău de mulți omepi simpli și lesne creditori.

Suntă omeni, cari nu voru se se strice cu nici uă părtăță, cari sănătă oră care sănătă, cari se 'nehanu lui Dumnezeu și se ferescă a vorbi reu de dracul; nu suntă nici caldi nici reci; eșu mi-aducă a minte d'uă anecdotă ce am citită într'uă carte vechiă: "Uă babă hătrăna avea uă deosebita veneraționă pentru sănătă George biruitorul; daru nu se mulțamia c'uă singură luminare, ci aprindea înaintea icouei, care înfația pe sănătă călcându în piciore pe smulă învințu, totu d'a una două lumini de céră, una pentru sănătă și cea lătă pentru smou. La întrebare, pentru ce face acăsta, respunse: că, se și demonul, — smulă, — se vede biruit, și călcăt în piciore de valorosul sănătă, daru totu nu se pote sci, dacă nu va scăpa și va reinvia într'uă și, și tocmai pentru astăda crede că este bine se nu se strice de totu cu dinsul. Se vede că baba aceia a avută uă numerosă rudenie și că mulți din urmăii ei au emigrat în România și mai trăiesc și astădi.

Se facă aplicaționea acestei anecdotă la subiectul de care ne ocupăm?

Nu, volu lăsa acăsta la sagacitatea cititorilor. Îmi iaă libertatea d'a termina aci articolul meu și încă onorea d'a me recomandă bunei vointe a cititorilor.

Înaintea milosului trecătoriu cerindu-erășil milă, daru, pe căndu mai nainte avu piciorul de lemnă în partea dreptă, flu are acumă în partea stinăgă; trecătoriu îi face imputare pentru acăstă îngelătoriu, daru cerșetoriul îi respunde: „O Dómne! Dumniata nu-și poți face nici uă ideiă, cău este de anevoia pentr'u bielu omu a merge c'unu picioru de lemnă, căndu are picioare bune și sănetose, piciorul amăresce și dureru ajunge nesuferită, d'acea-a m'amă veđută silită a schimba și a pune piciorul de lemnă în partea cea-laltă; credere, domnule, că n'asău pută merge de parte, dacă n'asău schimba din cindu în cindu.“ A schimba la timpu și după impregiu-rare, écă totul, écă cumă mulți omeni și facă cariera; în locu d'a ambla cu picioarele lor, se servescă d'unu picioru de lemnă și-l mută dacă oste-nescu, căndu la drépta, căndu la stinăga. Ecă libertat a schimbului daru onore? — Ecă bine! — Ecă bine! nu este și dibăcia uă onore, nu este, pentru unii omeni uă onore a fi mai îscușită de cău alii? Cerșetoriul înălătoriu își atribue onorei d'a amăgi cău de mulți omepi simpli și lesne creditori.

Suntă omeni, cari nu voru se se strice cu nici uă părtăță, cari sănătă oră care sănătă, cari se 'nehanu lui Dumnezeu și se ferescă a vorbi reu de dracul; nu suntă nici caldi nici reci; eșu mi-aducă a minte d'uă anecdotă ce am citită într'uă carte vechiă: "Uă babă hătrăna avea uă deosebita veneraționă pentru sănătă George biruitorul; daru nu se mulțamia c'uă singură luminare, ci aprindea înaintea icouei, care înfația pe sănătă călcându în piciore pe smulă învințu, totu d'a una două lumini de céră, una pentru sănătă și cea lătă pentru smou. La întrebare, pentru ce face acăsta, respunse: că, se și demonul, — smulă, — se vede biruit, și călcăt în piciore de valorosul sănătă, daru totu nu se pote sci, dacă nu va scăpa și va reinvia într'uă și, și tocmai pentru astăda crede că este bine se nu se strice de totu cu dinsul. Se vede că baba aceia a avută uă numerosă rudenie și că mulți din urmăii ei au emigrat în România și mai trăiesc și astădi.

D. M. N. din Pitești este rugat a trămite la Administrație abonamentul pentru două abonați la Tesaurul de Monumente istorice, cari au remas neplătit din cele 12 bilete ce au primită d-sa de la d. E. C.

— Alegerea celoru iese individi, cari se trămită de pe la lote scaunele, pentru că din numerul lor se alegă în Sibiul, după dată statului lor, pe burgmaistrul din Sibiul, care e apoi totu odă și comes alu naționalei săsesci, se facă astă in 13 Iuniu. După cumă se vede și din alte alegeri pe D. c. locitorii Conradu Schmidt va căde sărtea cea definitivă. Români nu ieau parte la alegerile năsesci în Ardealu, — care înțregul constituie unu statu, nici vră se aiă statu in statu.

Domnii, cari nu priimătă in depozitul prin județe portrete de ale căpitaniului Dunca, suntă rugați a trămite banii la Administrație a acestui diariu cău mai curindu.

D. M. N. din Pitești este rugat a trămite la Administrație abonamentele pentru două abonați la Tesaurul de Monumente istorice, cari au remas neplătit din cele 12 bilete ce au primită d-sa de la d. E. C.

Bibliografie.

A ESITU DE SUB TIPARIU:
ISTORIA
MARTIRILORU LIBERTĂȚII,
și se afă de vîndare
LA TOATE LIBRARIILE,

cumă și la administrație a acestul diariu
„Reforma“

A esită de subă ipăru broșura intitulată
PROTESTULU

Românilor Brașoveni
din comunitatea centumvirale in contra alegerii comitetului naționalei săsesci pentru ţara săsescă.

Pră-onorată adunare a cetăției Brașovului și districului ei!

Nof suntemu chimați a lăzale, și a lucra împreună la actul alegerii comitetului naționalei săsesci de „Sachsenland“ din privință insă, că

1). Noi nu cunoșcem in ţara noastră Ardealul nici uă ţara săsescă „Sachsenland“;

2). Noi facă cu diploma imperială din 20 Oct. 1860, unde se promulgă schimbările asundu tăiatore in constituția ţărei;

3). Față cu dieta ţărei, convocată de Majestatea-sea pe 1 Iuliu al c., care o singură chiamătă face acele schimbările asundu tăiatore;

Față cu propoziționile regesci pentru aceea-ași dietă și anume propoziționea 1, 2, 5, 6 și 7.

Noi deacă, alegerea de comite alu naționalei săsesci, și de căpetenia a unei

No. 467 1 2z

Une Institutrice Anglaise. Bonne Musicienne, sachant bien le Français et pouvant l'enseigner, desire se placer soit comme Institutrice ou Dame de compagnie dans une famille honnête, s'adresser L. E. H. au bureau du Journal.

de vinzare La Magazinul George St. Koemzorul în sliga Linska-nilor, a sosit o partidă însemnată de Clement aderat Portland rafinat. Doritorii se pot adresa la magazinul Magazinul unde il vor avea mai este de către oră la care altă Magazin. No. 465 4 2z.

de vinzare Înălțarea dnei mormâna Adenagi Sărbeni este de vinzare având lemn de ceră. Doritorii de a o lăsa în trecere acolo pot să se îngeljeze că Tatăme Dr. Karazini desună dinăuntru și să se scrisă că locuință în max. sf. Visarionul koloarea Galbenă strada Bisericii. George Karazin No. 446 1 2z.

de vinzare Mai multe bani că Vină din renumita via la 181 Băile din deal Drăgușanu proprietatea d-lui A. T. Zissu, kalea Mogomoi. No. 113. No. 425 1 dr.

Ciment de Portland

La Magazinul Dimitrie D. Grădinari și Companie în Băile. Să aibă cel mai bună ciment CIMENT DE PORTLAND sosită acasă în batoane de 4 Kante engleze. Această articolă nu este firmă trăgindări directă a unei fabriki poartă atât vîndere d-lor amatori mai, joasă 1/4 galbenă bătoie dănuș ksm se poate procura următoarele kase.

Doritori de acestă materială stabiliți în alte orașe să potă adresa la această Magazină care ia angajamentele al emisiunii franko ori unde să ceră. No. 370 0 2z.

Spre cunoștință publică

Toată lărgimea zgomotă de mal măsliguri, său și firme Kostake Grăjdans și în toată lărgimea mi D-mitrice Pavel și toată lărgimea este închiriată dela 21 Aprilie 1863, prin grămătări și săsă din ambele părți numai este liberă și săb-skri său și firme veche mi la căză de sârbi și vre o asemenea cărtie afara din calea rekreioscării năvălării în Bișaghiș închiriată va urvi dă drenat. Numai ne acela de care va fi săb-skri.

Dimitrie Pavel.

No. 434. 1 2z.

SKIMBARE DE DOMICILIU De la sf. George trecește stabilimentul pentru vinderea mobilurilor și năvălărilor de la Paris, făndat de onță ană la Băile remiți mi esuiloata său acasă pe strada Mogomoi No. 190 kassa Mataksa și transuportării în același stradă casa Brees No. 77 în colțul slujii Chișmeașoa Romie în etajul de sus, intrarea prin poarta șapte măre.

Se adăză astăzi assortimentul de mai multe obiecte de mobilă de lăsuă său ordinară și ușoare, mai moderate prețuri.

Înălțătemieră din Paris este altădată la această stabilimentă.

No. 419. 1 3z.

DE ÎNKIRIAT III DE VINZARE. De astăzi kasele dnei noile Tîrguș-destări și doar etajul, 15 odă și în mijloc, grajdă, monoră, căpătă și ușă în casă, koloarea de negru No. 35. Doritorii se vor adresa la d-lui Miron S. Blasto. A. Heritescu. No. 431 4 1j.

De arendat Momia Radila din districtele Ilfovă, Ilava, Kimisă, este de dată că arendă, că închirierea dela 23 Aprilie 1864. Doritorii se pot adresa la d-lui George Rostu care înscrie la Băile Remetă, în maxalaua Boteană, sliga Pensionatul No. 13. No. 472. 2 3z.

de vinzare La momia la Tîrguș-destări Teleorman lăngă Aleksandria se adăză Ranișu năvălării. Doritorii său poate adresa la îngrăjitorul momii că cerere mi său prețul să fie său de său galbenă baniga de 20 oca.

No. 476. 2 2z.

de vinzare Kasele mele din strada Bossel No. 5 koloarea galbenă, său și de vinzare. Doritorii se vor adresa în toate zilele său să se îngeljeze că soțul său d. K. Dobrovolsky, denumire imusterioză din harta mi. Zoe Dobrovolsky. No. 457. 3 1d.

No. 457. 3 1d.